

и „Болгарословенскомъ народѣ“ било се казвало слѣдното: „болгарскіи народъ изиде древле отъ чернаго моря отъ рѣки волги и зваху ся тамо Гимери и Кимери. . .“ Тия имали два краля, два брата, Бремъ и Болгъ „А Болгъ на восточныя страны и землю повоева и оу свои и со своимъ народомъ посели си, и назваша ся болгари“.<sup>1)</sup> И тъй като по-нататъкъ въ ръкописа се казва „тогда разумѣна грецы како отъ волги великий приидоша и назваху ихъ Волгари“, Раковски се ползува отъ случая, да изгѣ свои ядъ върху византийскитѣ списатели, които били „заблѣдили“ и европейскитѣ учени, ужъ че българитѣ приели името си отъ Волга. Това не е вѣрно. Армeнската история поменува българитѣ 120. год. прѣди Христа подъ името Българи, а нѣ Волгари. Saint Martin твърдѣ право е нагадилъ, че Волга е наречена съ това *славянско* име отъ славянитѣ (какво значи обаче Волга, Р. не казва); а тия славяни не могатъ да бѣдатъ други освѣнъ българитѣ, които сж дѣйствително живѣли по тия мѣста. И тъй като отфрля рѣшително тълкуванието на името „българинъ“ отъ Волга, безъ обаче да се произнесе, каква стойностъ има другата приведена отъ него етимология — етимологията на неговия ръкописъ (Болгари отъ името на царя Болгъ) — Раковски търси значението на думата съ помощта на слѣдния анализъ (р. 196):

„Коренная рѣчь е *блг* или *блгъ*, коа съотвѣтствува съ образованъ тѣ отъ нежъ *благъ*, *благый* и пр.; съ окончание то же слога *ар* става Българ или *Блгар*, попълнено съ удвоенный *ъ*, става Българъ, Българъ; а съ додаденый юште слогъ на *инъ*, *блгъ-ар-инъ*; кой слогъ дава на тажъ рѣчь юште едно по-общирно, по-разпрострьено значение. Подобно съставени рѣчы въ языка си имаме много, отъ кои то заблѣжваме слѣдныя: Отъ овцъ (овца) става прилагателно овчъ [овчы мѣсо казваме]; отъ овчъ же съ додаденое *ар* става овч-ар, а юште съ додаденый слогъ на *инъ*, става овч-ар-инъ, и значи онъ-зи, кой то притяжава и пасе овцы: отъ грънцъ, става грънчъ, грънч-аръ — грънч-ар-инъ и значи онъ-зи кой-то има заведение и прави грънцы, и други много“. Раковски привежда отъ „самскритъ языкъ“ една дума, която се състави по сжщия крой като въ нашия езикъ: „зементар“, която била значала „онъ-зи, кой то наймъ зѣмъ да ъ работи, равно съ *fermier*“. — Слѣдъ като разглежда какъ се е съставила думата *блгъ-ар-инъ* „по исто то свойство самскритскаго языка“, той прѣминава къмъ нейната етимология.

„Видѣхме чи коренная рѣчь е *блгъ* равна съ рѣчтъжъ *благъ*, *благый*; рѣчь та же *благъ* има нѣколко си значения приносны, кои сж: *кроткий*, *мирный*, *пытмый*, *счастливъ*, (благополучный), *богатый*, *имотный*, (ср. благо и благодѣица), *благо-родный*, и другъ, щитото ако ъ тълкуваме по тия значения, трѣба да ъ разтълкуваме: Българинъ = онъ-зи който принадлежи на кроткъ тѣ, мирны тѣ, упитомены тѣ, счастливы тѣ, богаты тѣ, имотны тѣ, благородны тѣ. Това е значение то на *българинъ* въ *приноснъ* смѣсъ“.

<sup>1)</sup> Ср. и *Клавъ*, 120, 123.